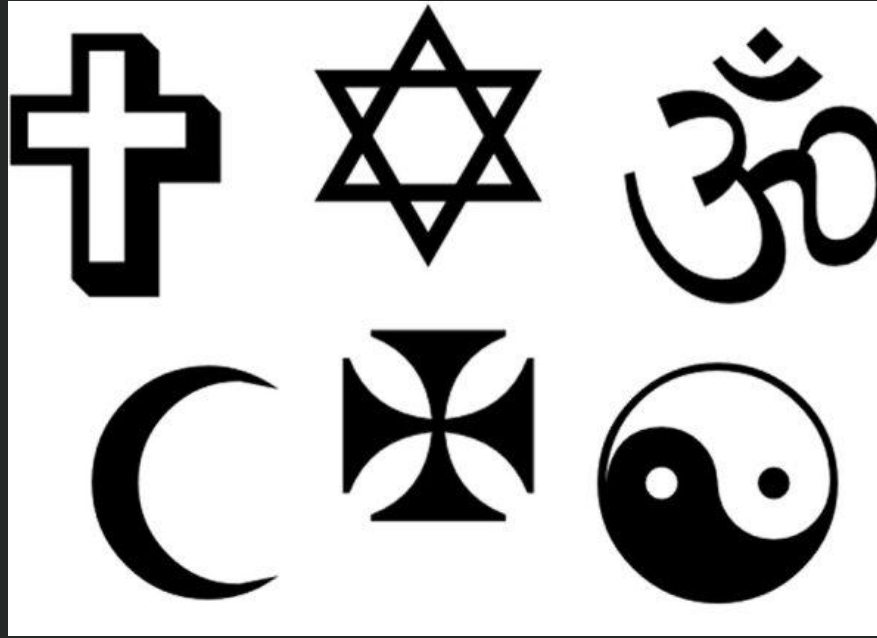

- Dharma Tekerleđi
- Yin-Yang
- Aum (Om)
- Züldüřtlük
- Menorah
- Davut Yıldızı
- Süleyman Mabedi
- Ağlama Duvarı
- Kipa
- Tefillin
- Teslis

- Haç Çeşitleri •
- Svastika •
- Çan •
- Hıristiyanlıkta Renk •
- İslam ve Yeşil Renk •
- 666 •
- 66 •
- Hilal ve Yıldız •
- Kâbe •
- Ravza-i Mutahhara •
- Zülfıkar – Pençe-i Âl-i Aba •

Dinî

Semboller

Dharma Tekerleđi

Budizm'in sembolü olan **Dharma** (*kanun, yol*) **Tekerleđi**, ruhların hayat arkının içinde doğup, aydınlanıncaya kadar reenkarnasyonda tekrar doğacaklarının simgesidir. Sekiz ubuk, **Buda**'nın ıstırabı giderici kurallarını temsil eder.

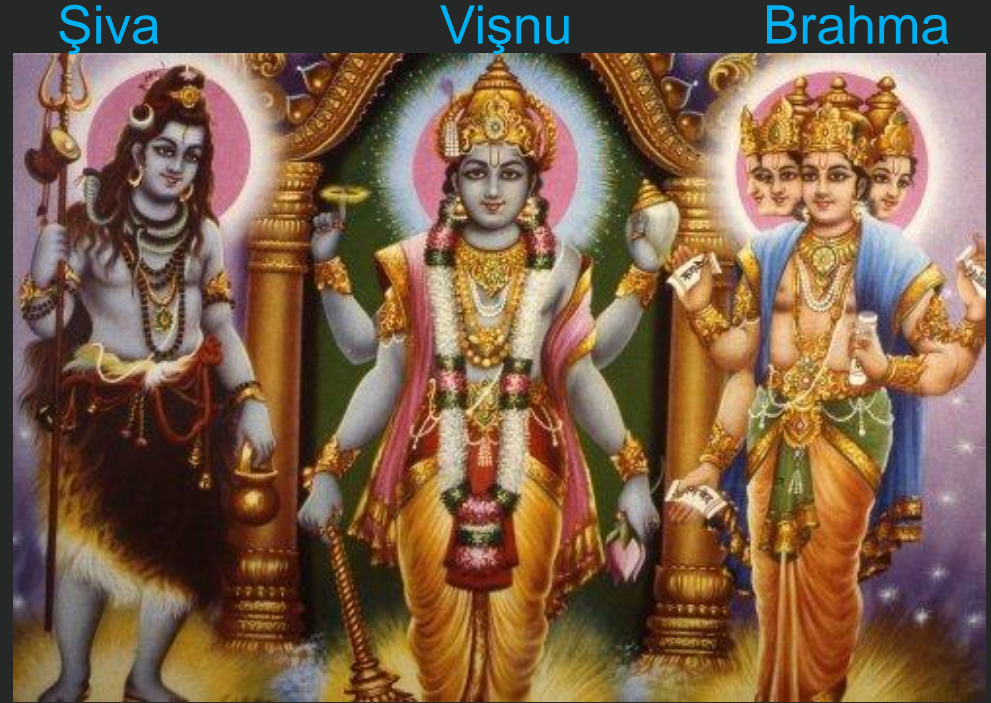
Yin-Yang

Taoizm'de Yaratıcı Tao'nun yaratma vasfı, **Yin** ve **Yang**'a devredilmiş. Yin ve Yang, kâinatta karanlık-aydınlık şeklinde bir dengede bulunması gereken iki büyük gücü simgeler.

Aum (Om)

Aum (Om) Hinduizm'de dini ya da mistik etkisi olduğuna inanılan sözcüklerin (*mantra*) en kutsalı sayılan hecedir. Bu üç ses, yani **A**=Brahma (*yaratıcı*), **U**=Vişnu (*koruyucu*), **M**=Şiva (*sona erdirici*) şeklinde üç büyük Hindu tanrısını; yeryüzü, gökyüzü ve gök katlarından oluşan üç dünyayı simgeler.

Zerdüştlük

Dualist bir din olan Zerdüştlüğe (**Zoroastrianism**) inananlar öldükten sonra dirilip **Ahura Mazda**'nın (**Hürmüz**) huzuruna çıkıp sorgulanacaklarına inanırlar. Zerdüştlüğün temelinde iyilik ve kötülüğün (**Ehrimen**) savaşı yatar. Peygamber olan **Zerdüş**, **Gata**lar adındaki dörtlükleri yazmıştır. Zerdüştlükte su, toprak, ateş kutsal sayılır ve ateşe, aydınlığa veya Güneş'e bakılarak ibadet edilir.

Zerdüş

Menorah

7 kollu şamdanın ışığı, Tanrının varlığını ve kâinatın 7 günde yaratılışını sembolize eder. Merkez ışık, yani ortadaki ışık, **Şabbat**'ı (*Cumartesi*) temsil eder (*The Jewish Encyclopedia (I-XII)*, VIII/493-495, "Menorah" maddesi'nden naklen: Galip Atasağun, "Yahudilikte Dini Sembol ve Kavramlar," 132).

Davut Yıldızı (Heksagram)

Eski Ahid ve Talmud'da geçmez. Kral Davud onu kalkanı üzerinde taşımış. Altı köşeli yıldız, süs amacıyla ortaçağda özellikle X. ve XI. yüzyıllarda Müslüman ve Hristiyan memleketlerinde de kullanılmıştır. **Davud Yıldızı** XVIII. yüzyılın sonunda, Batı Avrupa'da popüler bir kullanıma sahip oldu (*Galip Atasağun, "Yahudilikte Dini Sembol ve Kavramlar," 133, 134*).

Ali Paşa Camisi,
Beyazıt/İstanbul

Mühr-ü Süleyman (*Davud Yıldızı*), Osmanlıda çokça kullanılmıştır. **Mühr-ü Süleyman**, Barbaros Hayrettin Paşa'nın sancağında da yer alır. **Süleyman Nebi**'nin emrine verilen rüzgâr, denizciler için de çok önemlidir. Sancakta ayrıca **İmam Ali**'nin kılıcı Zülfikar, dört halifenin isimleri, Saf Suresi'nin 13. ayeti ve beyaz el (*Pençe-i Âl-i Aba*) yer alır.

Davud Nebi mabedin yapımını Tanrının adını onurlandırmak için başlattı, fakat tamamlamak, oğlu **Süleyman**'a nasip oldu
(*Yahudilikte Kavram ve Değerler*, 206; *Yusuf Besalel*, I, 113-114, 'Bet Amikdaş' maddesi'nden naklen: *Galip Atasağun, İlahi Dinlerde Dini Semboller*, 77).

Süleyman Mabedi

Ağlama Duvarı

Mabet, başarısız ayaklanma sonucu Romalılar tarafından 70 yılında yıkıldı. Yahudiler, mabetlerinin ve devletlerinin yıkılmasını, esir olarak başka ülkelere sürölmelerini anmak, mabede yeniden kavuşma hayaliyle bu duvar önünde dua eder ve gözyaşı dökerler (*Galip Atasağun, "Yahudilikte Dini Sembol ve Kavramlar," 133, 134*).

Kipa

Başı örtmek amacıyla kullanılan küçük başlığa verilen addır. Yahudilikte baş örtme geleneği, erkeğin Tanrı'ya olan saygısının bir işaretidir. Kadın ise, erkeğe olan alçak gönüllüğünden başını örter (*Galip Atasağun, "Yahudilikte Dini Sembol ve Kavramlar," 154*).

Tefillin

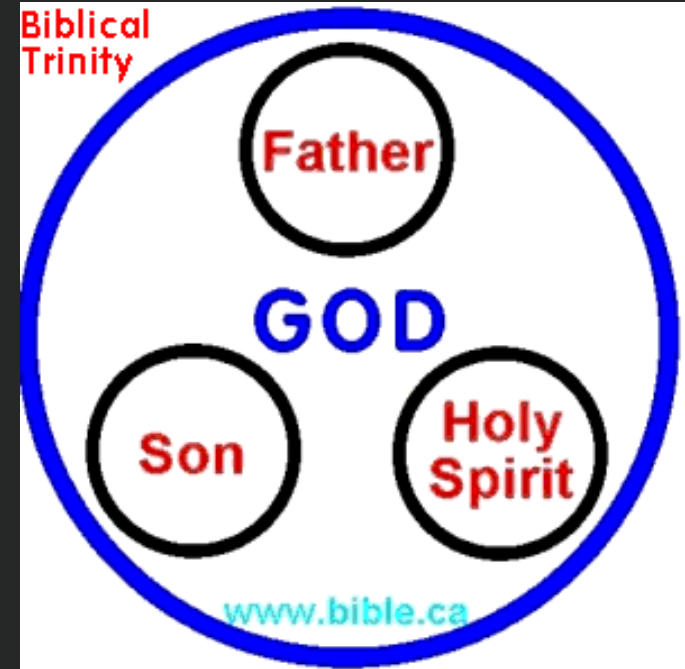
Deriden yapılmış ve yassı deri şeritlerle birbirine tutturulmuş siyah renkte iki kare kutucuktan oluşur. Bir erkeğin Yahudi dinine, yani Tanrı Yahve'ye bağlılığını ispat etmesi için iki şey gereklidir: Sünnet olmak (*Berit Mila*) ve Tefillin (*Galip Atasağun, "Yahudilikte Dini Sembol ve Kavramlar," 155*).

Teslis

Teslis (Üçleme, Trinity), Hristiyanlıktaki 'Üçte Bir, Bir'de Üç' inancını sembolize eder. **Baba** (Tanrı), **Oğul** (İsa), **Ruhü'l-Kudüs** (Kutsal Ruh).

Hristiyanlıkta Renk

Mor, hırsın; **beyaz**, Hristiyan Bayramlarının; **kırmızı**, Tanrı'nın gücünün, Ruhü'l-Kudüs'ün; **yeşil**, olgunluğun; **siyah**, matemin; **altın** ise Tanrı'nın rengidir.

Sarı, kıskançlık, çekememezlik, zinanın rengidir. **İsa**'ya ihanet eden hain Judas'ın rengi **sarı**dır. Bu nedenle Batı toplumlarında Yahudiler hep sarı giymek zorunda bırakılmışlar. Kapıları bile sarıya boyanırdı.

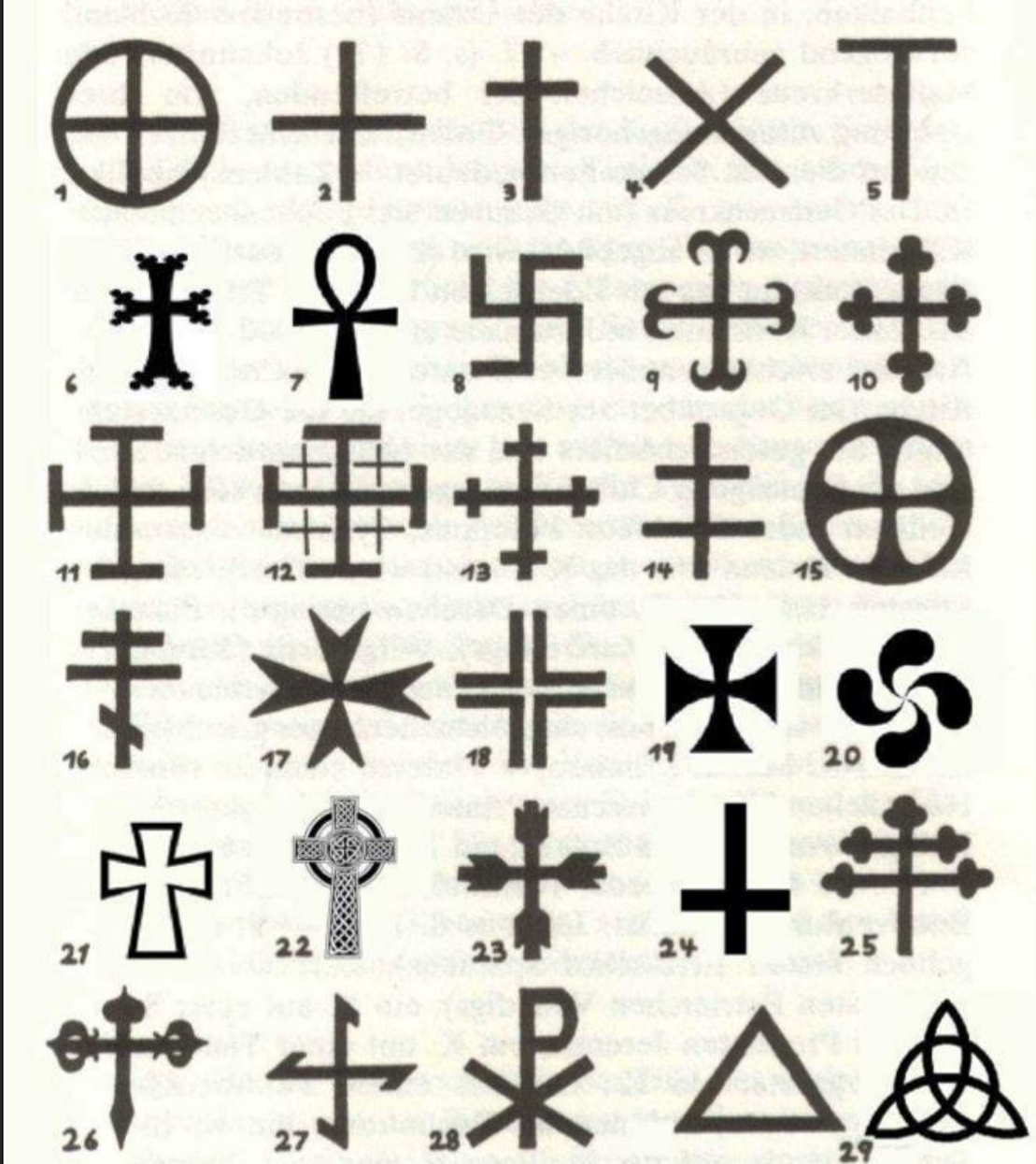

İslam ve Yeşil Renk

İslam toplumu için simgelendirilen yeşil renk, Abbasi halifesi **Me'mun** zamanında (818-833) kullanılmaya başlanmıştır *(Tarih'ul-İslam, II, 175, 186; Duha'l-İslam, III, 294-295'den naklen: Prof.Dr. Sadık Cihan, Uydurma Hadislerin Doğuşu ve Sosyo-Politik Olaylarla İlgisi, Etüt Yay., Samsun Nisan 1997, s. 173, 174).*

Haç Çeşitleri

1-Yuvarlak, 2-Yunan, 3-Latin (Roma), 4-Havari Andreas, 5-Antonius, 6-Ermeni, 7-Mısır (Kipti), 8-Gamalı, 9-Çapa, 10-Yonca yaprağı, 11-Koltuk değneği, 12-Kudüs (Kutsal Mezar Şövalyeleri), 13-Çekiç, 14-Patrik, ataerkil, 15-Kutsama; papalık, 16-Rus, 17-Malta, 18-Zafer, 19-Tapınak Şövalyeleri, 20-Bask, 21-Bizans, 22-Kelt, 23-Dal, 24-Petrus, 25-Kardinal, 26-Jakob, 27-Çengel, 28-İsa'nın Sembolü, 29-Üçleme Sembolü

Svastika, Hinduizm, Budizm ve Jainizm'de Tanrı Vişnu'nun sembollerinden birisidir. Hindistan'da, evrene ait 4 güç (*ateş, su, toprak, hava*) için ve şans getirmesi için kullanılır. **Hitler** bunu daha sonra, 'üstün Alman ırkının' sembolü olarak seçmişti.

Svastika

Çan

Bazı eski toplumlarda, yeryüzünü doldurduğuna inanılan kötü, zararlı cinleri ve ruhları insanlardan uzaklaştırmak amacıyla kullanılmıştır. Şintoizm'de (*Milli Japon Dini*) Tanrıyı etkilemek, dua edenlere haber vermek, uyuyan tanrısallığı uyandırmak için kullanılır. Hristiyanlıkta ibadet önceleri gizliydi, sonraları trampetle ibadete çağırmışlar. Çan ilk olarak V. ve VI. yüzyıllarda Kuzey Afrika manastırlarında kullanılmıştır (*Galip Atasağun, İlahi Dinlerde Semboller, 206-208*).

666

İncil'in Vahiy bölümünde peş peşe sıralanan 6'lar Şeytan'ı simgelemektedir (*İncil, Yuhanna, Vahiy 13-18*).
Dolayısıyla **666** sayısı Şeytan, Mesih (*İsa*) karşıtı ve sahte peygamberin üçlü birliğinin gizli şifresidir.

66

Arap alfabesindeki her harf için bir rakam kullanma sistemine (*Ebced*) göre, Allah kelimesinin sayı karşılığı **66**'tır. Eskiler, 'İşi, 66'ya bağlamak' deyimini kullanırlardı.

HARF	SAYI KARŞILIĞI	HARF	SAYI KARŞILIĞI
ا = ع	1	س	60
ب	2	ع	70
ج	3	ف	80
د	4	ص	90
هـ	5	ق	100
و	6	ر	200
ز	7	ش	300
ح	8	ت	400
ط	9	ث	500
ي	10	خ	600
ك	20	ذ	700
ل	30	ض	800
م	40	ظ	900
ن	50	غ	1000

Hilal ve Yıldız

الله Allah

هلال Hilal

İslam dünyasının sembolü, hilal ve yıldızdır. Bunun sebebi tam olarak bilinmemektedir. Yapılan açıklamalardan bir tanesi şöyledir: Ebced hesabına göre **Allah** ve **Hilal**'deki harfler ile sayı toplamı aynıdır (66). Yine bir yoruma göre yıldız, **Muhammed** (a.s.)'i simgeler.

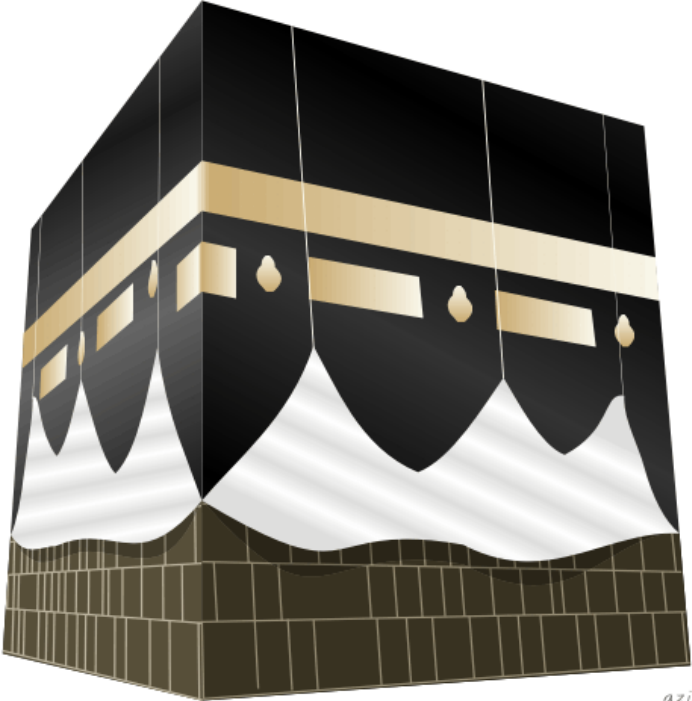

Aşağıdaki bilgi, hilalin İslam dünyasındaki kullanımının nasıl başlamış olabileceği konusunda bir fikir verebilir: **Sa'd ibn Mâlik Ebu'l-Kânûdi'l-Ezdi**, İslam'ı kabul ettiğini bildirmek üzere Medine'ye geldi. **Muhammed** (a.s.) onu kabilesine başkan olarak tayin etti. Ona, üzerinde beyaz renkli bir **hilal** bulunan siyah bir sancak verdi *(İbn Hacer, İsâbe, Kalküta 1356, No. 4083; el-Kettâni, Terâtib, Rabat 1346-1349, I, s. 320'den naklen: Muhammed Hamidullah, Hz. Peygamberin Savaşları ve Savaş Meydanları, 4. bsk., çev. Salih Tuğ, Yağmur Yay., İstanbul 1991, s. 251-253).*

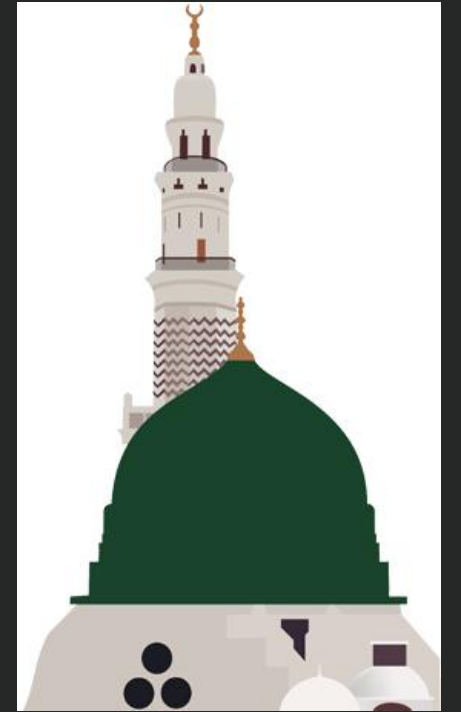
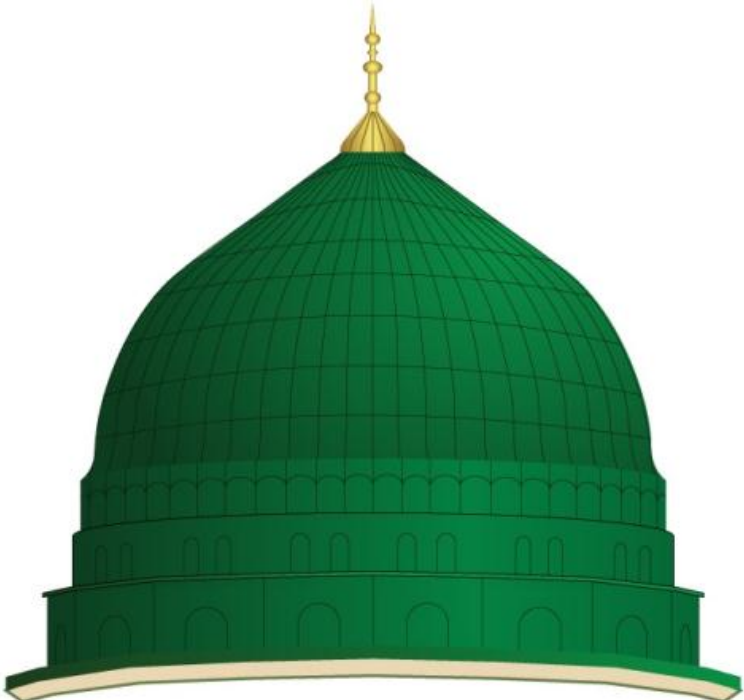
Kâbe

İslam'ın en çok bilinen sembollerinden birisi de **Kâbe**'dir. Kâbe, Müslümanların birlik ve beraberliklerinin simgesidir. Kâbe'nin içi boştur.

Ravza-i Mutahhara

Muhammed (a.s.)'ın kabrinin bulunduđu **Ravza-i Mutahhara** (*temiz bahçe*), Mescid-i Nebevi'nin içindedir.

Zülfikâr

Muhammed (a.s.) tarafından Bedir savaşı ganimetlerinden birisi olarak, **Ali ibn Ebu Talip**'e armağan edilmişti. **Zülfikâr**, gerçeğin ve adaletin sembolü olup, **Ali ibn Ebu Talip**'in kişiliğiyle bütünleşmiştir.

Pençe-i Âl-i Aba

Pençe-i Âl-i Âba (*Hamse-i Âl-i Âba, Fatma ananın eli*):

Muhammed (a.s.), hırkasını açıp altına kızını, damadını ve iki torununu alıp onların sevilmesi için dua etmiş. Her parmak, ehl-i beytin fertlerini simgeler.

Kaynakça

- Düccane Cündioğlu, “Bir Rengin Günahı,” Yeni Şafak Gzt., 23 Ekim 2010.
- Galip Atasağun, İlahi Dinlerde (Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam’da) Dini Semboller, Konya 2002.
- Galip Atasağun, “Yahudilikte Dini Sembol ve Kavramlar,” Selçuk Üniv. İlahiyat Fak. Derg., XI, 2001, s. 125-156.
- Necmettin Ersoy, Semboller ve Yorumlarla Görünenden Görünmeyene, İstanbul 1990.

